

Concept-Verslag 'Benen-op-tafelsessie'

Onderwerp: Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling d.d. 21 maart 2013, 18.00-19.50 uur
Aanwezigen: Wethouder Kwint (gespreksleider)
VVD: de heer E.S. van der Laan
Burgerbelang: de heer J.M. Schipper
H.O.P.: de heer C.C. Mertens
PvdA: de heer J.D. Koppelaar, mevrouw A. André
CDA: mevrouw J.S.L. van Ling-Wanst, de heer M. Koster
GroenLinks: mevrouw S. van der Werff
D66: de heer H. van der Veen, mevrouw C.A.J. van Diemen
Trots op Nederland: mevrouw A.L. Frederiks, de heer S.P. Telgenkamp
ChristenUnie: mevrouw T. Huijboom, mevrouw T.J. Visser- Hogeterp
Bestuurlijk: Wethouders de heer C. Kwint en mevrouw M. Stam-De Nijs
Ambtelijk: mevrouw Edith??? en de heer ???
Notuliste: Mevrouw Roswitha Lubbers

Nr.	Onderwerp
1.	<p>Opening, vaststellen agenda en doel van de avond en mededelingen</p> <p>De <u>voorzitter</u> opent de 'Benen-op-tafelsessie' in aansluiting op het 'Kantelingsspel' waarbij de aanwezigen werden uitgedaagd om keuzes te maken met het oog op de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de forse personele en financiële gevolgen die deze wet voor de gemeente heeft. Het is van groot belang dat de gemeente zich optimaal voorbereid op de verstrekende stelselwijzigingen.</p> <p><i>Doel van de avond</i></p> <p>Verbinding tussen de kanteling en (de besteding van de gelden van) de Wmo ter voorbereiding op de besluitvorming in de Voorjaarsnota. Het is de insteek om tijdens deze 'Benen-op-tafelsessie' open met elkaar van gedachten te wisselen over de diverse dilemma's. De uitkomsten zullen door het college worden verwerkt in de Voorjaarsnota.</p>
2.	<p>Presentatie Wmo¹</p> <p><i>Kader sociaal domein</i></p> <p>Dit kader is op 18 december 2012 vastgesteld door de gemeenteraad van Heerhugowaard. Gezien de vele ontwikkelingen in het sociaal domein werd daartoe besloten. Alle beleidsterreinen binnen het sociaal domein vallen onder deze kadernota en moeten volgens dit kader werken. Dit vergroot de transparantie, herkenbaarheid en uniformiteit.</p> <p>Onder dit brede kader voor het sociale domein hangen dan o.a. de beleidsterreinen van WOC², SOZA, MaZa³, wijkgericht werken en de componenten Wonen en Voorzieningen van SRO. Het beleidskader voor het sociale domein fungeert dan als kapstok waaraan alle beleidsvelden binnen het sociale domein hun specifieke inhoudelijke beleid (en uitvoering) kunnen ophangen. Het kader geeft richting aan het beleid en uitvoering binnen het sociaal domein en beschrijft een gewenste eindsituatie. Het schetst op hoofdlijnen het beeld van wat we de komende periode willen realiseren. Dit kader stuurt op een cultuurverandering bij burgers, maatschappelijke organisaties en gemeente. Het kader is opgesplitst in een viertal aandachtsvelden, waar de Wmo dus onder valt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De kracht van de samenleving 2. De kracht van de burger 3. De rol van het maatschappelijk middenveld 4. De rol van de gemeente <p><i>Huidige stand van zaken Wmo</i></p> <p>In januari 2012 heeft de gemeenteraad besloten het Wmo-beleidskader 2008-2011 met één jaar te verlengen. De verwachting was dat er voor 2013 en verder een scherper beeld zou zijn en er dan ook een nieuw actueel raads kader zou kunnen worden vastgesteld.</p> <p>Ook als zaken wettelijk zijn geregeld is de mate waarin en wijze waarop afhankelijk van politieke keuzes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er zijn momenteel geen criteria voor de Wmo.

¹ Deze is als bijlage bij het verslag gevoegd.

² Welzijn, onderwijs en cultuur

³ Maatschappelijke zaken

2. Er lopen bijzonder veel grote en kleine projecten.
3. Er is dringend behoefte aan meer transparantie.
4. De ontwikkelingen binnen het sociaal domein vragen om aanpassing van het beleidskader.
5. Er moeten bewuste bestuurlijke/politieke keuzes worden gemaakt.
6. Tevens is er sprake van een financiële en beleidsmatige verkokering: de gemeente ontvangt uit twee bronnen geld.
7. Het beleid is onvoldoende geëvalueerd.

Wetgeving

De Wmo kent het zogenaamde 'Compensatiebeginsel'.

Artikel 4 luidt: 'Ter compensatie van de beperkingen die een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 4°, 5° en 6°, ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie, treft het college van burgemeester en wethouders voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning die hem in staat stellen:

- a. een huishouden te voeren;
- b. zich te verplaatsen in en om de woning;
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan'.

De Wmo is ruim geformuleerd, juist om gemeente die beleidsvrijheid te bieden om de voor haar burgers meest passende voorzieningen te kunnen bieden.

Ontwikkelingen

In de eerste plaats het Sociaal Domein. De kanteling begint zijn financiële vruchten af te werpen op de individuele voorzieningen (een besparing van circa € 200.000/€ 300.000). De besparingen worden o.a. bereikt doorn het invoeren van een eigen bijdrage en het algemeen gebruikelijk verklaren van voorzieningen.

Tevens is er een korting van 75% doorgevoerd op de huishoudelijke hulp (waarmee momenteel € 2,1 miljoen is gemoeid). Vanaf 2014 zal er worden gekort op de Wmo-inkomsten: in 2016 zal dat gaan om een bedrag van circa € 270.000. De korting wordt per 2014 van kracht.

Financiën Wmo 2012

De gemeente ontvangt twee typen Wmo-gelden vanuit het Rijk:

Vanuit het gemeentefonds (vanaf 2002) → € 3.600.000

Overig → € 3.527.000

Incidenteel + AWBZ-gelden → € 175.000

Totaal komt dat uit op € 7.302.000 te besteden aan de Wmo.

De uitgaven aan de Wmo bedragen → € 6.376.394

De gemeente heeft nog overige uitgaven met Wmo-raakvlakken, zoals de ISP en Kern8. Totaal komt de overbesteding uit op → € 2.152,792.

Een aantal zaken is hierin niet opgenomen, zoals de uren WOC, WPG, leerlingenvervoer, leerplicht, fysieke deel (verlagen stoepen e.d.), de sociale werkvoorziening, uitkering, armoedebeleid, Huygenpas, bijstand (BBZ) en participatie.

Voor deze posten ontvangt de gemeente deels extra gelden.

MaZa Wmo gemeentefonds: woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen.

MaZa Wmo Heerhugowaard: doelgroepenvervoer, inningskosten CAK.

WOC: Uitvoeringsprogramma

Prestatievelden

De € 9,4 miljoen zijn onderverdeeld naar de negen prestatievelden Wmo (zie de bijlage). Prestatieveld 9 is niet apart genoemd: het betreft de verslavingszorg waarvan de gelden worden overgeheveld naar de centrumgemeente voor beleid en uitvoering. Heerhugowaard heeft alleen bemoeienis met preventie en nazorg.

Tevens is het bedrag opgedeeld naar de rollen (per individu/samenleving, gemeente, het maatschappelijk middenveld). De meeste activiteiten hebben raakvlakken met meerdere prestatievelden. Het overzicht is ter informatie. Verschuiving tussen de verschillende rollen is niet het doel, hetgeen wordt veroorzaakt doordat er bijvoorbeeld gelden naar het maatschappelijk middenveld gaan die het individu c.q. de samenleving versterken.

Prestatieveld 6 vergt de meeste middelen omdat hierin de meeste verplichte taken zijn ondergebracht.

	<p><i>Hugohopper</i> Er wordt een informatieve video vertoond over de Hugohopper waaraan de gemeente Wmo-gelden besteedt. Succes: er is een duidelijke toename te zien in het aantal leden (momenteel 1200) en gebruikers van de Hugohopper (17.000). De Hugohopper bespaart weliswaar geld bij de Regiotaxi maar nog niet zoals geprognosticeerd. De inkomsten liggen op schema (€ 69.429): niet alleen uit inkomsten van leden maar ook komt er steeds meer geld binnen uit sponsoring en fondsen. De totale kosten bedragen € 265.600 waarvan de gemeente € 230.000 subsidieert. Over 2012 ontvangt de gemeente een betaald bedrag terug nu de Hugohopper niet meer BTW-plichtig is. In de rest van de regio groeit het aantal ritten met de Regiotaxi, in Heerhugowaard is dat niet het geval. Prognose komende jaren: het vergt meer tijd om de Hugohopper budgetneutraal te rijden dan aanvankelijk verwacht en geraamd. Er zal een ook in 2015 nog een tekort zijn (€ - 85.000) dat niet uit de besparing op de Regiotaxi kan worden gedekt. De Hugohopper wordt niet alleen beschouwd als vervoer: er worden dankzij de Hugohopper vrijwilligers geactiveerd, er worden sociale contacten onderhouden e.d. Wezenlijke neveneffecten die niet in geld zijn uit te drukken maar die wel bijdragen aan de hoofddoelstelling van de Wmo. In de voorjaarsnota wordt uitvoeriger op de Hugohopper en de te maken afwegingen besteed.</p>
3.	<p>Vragen en discussie Wethouder <u>Stam</u> vindt het van belang om gezamenlijk na te denken over aspecten waarop gestuurd moet worden: worden de gelden herverdeeld, wordt er meer ingezet op preventie, wordt de nadruk verlegd van het maatschappelijk middenveld naar de vrijwilligers. Kortom: er moet naar aanleiding van de kadernota Sociaal Domein gezocht worden naar criteria voor invulling van het financiële kader en de verdeling per prestatieveld en de diverse rollen. De discussie komt nog uitgebreid terug in de commissie en gemeenteraad. <u>GroenLinks</u> vraagt of er al zicht is op de te realiseren effecten. Dat is (nog) niet het geval, aldus wethouder <u>Stam</u>. Het wachten is op de uitkomsten van de zoektocht. <u>H.O.P.</u> verwijst naar de 'inverdieneffecten van de Regiotaxi'. Hoe worden deze gemeten? <u>Ambtelijke ondersteuning</u>: er wordt naar verschuivingen gekeken in het gebruik. Op basis daarvan blijkt dat de Hugohopper leidt tot verminderd gebruik van de Regiotaxi maar er zijn nog geen inverdieneffecten ten opzichte van de begroting. Zonder Hugohopper zouden er dus nog meer kosten voor de Regiotaxi zijn gemaakt. De <u>ChristenUnie</u> vraagt in hoeverre het gebruik van de Hugohopper kan worden afgedwongen. <u>Ambtelijke ondersteuning</u>: tijdens een gesprek wordt de vervoersbehoefte in kaart gebracht. De aanvragers worden als eerste verwezen naar de Hugohopper. Alleen als de Regiotaxi de enige keuze is gezien de specifieke omstandigheden, kunnen cliënten daarvan gebruik maken. De aanvragen voor de Regiotaxipas daalt. <u>H.O.P.</u> is een groot voorstander van de Hugohopper maar vindt het niet verstandig uit te gaan van te veel veronderstellingen inzake de Regiotaxi. De fractie heeft behoefte aan cijfermatige onderbouwing. <u>Ambtelijke ondersteuning</u>: de Hugohopper wordt weliswaar gepromoot maar er wordt wel degelijk gekeken naar de individuele behoefte. Cliënten die buiten de gemeente willen reizen, krijgen uiteraard een pas voor de Regiotaxi. Wethouder <u>Stam</u> benadrukt dat de verdere onderbouwing in de commissie aan bod komt. Trots dringt aan op meer inzicht in de kosten van de Regiotaxi en de aangehaalde daling ook ten opzichte van de Hugohopper. <u>Ambtelijke ondersteuning</u>: er zullen meer cijfermatige gegevens worden toegevoegd. <u>D66</u> verwijst naar de belbus die in Hollands Kroon voor iedereen beschikbaar is (van huis tot huis). De financiële tegemoetkoming voor een vervoersvoorziening is daarmee afgebouwd en deze regeling bespaart zeer veel op de Regiotaxi. De fractie pleit ervoor om na te gaan of de lijndienst zoals de Hugohopper de meest efficiënte vervoersmethode is. <u>Ambtelijke ondersteuning</u>: er is bij de start van de Hugohopper bewust gekozen om eerst van start te gaan met de lijndienst en daarna met vervoer op afroep, van deur tot deur. De pilot zal in april van start gaan. Het is de verwachting dat de inzet van de Hugohopper als belbus zal leiden tot een forse besparing. De <u>VVD</u> vraagt of de Hugohopper als vervoer naar het aanstaande ziekenhuis in Heerhugowaard kan worden ingezet. <u>Ambtelijke ondersteuning</u>: omdat het vervoer binnen de gemeente betreft zou de lijndienst langs het ziekenhuis kunnen gaan rijden. Wethouder <u>Stam</u> stelt dat de Hugohopper naadloos aansluit op de doelstellingen van de Wmo, de kadernota en recht doet aan de compensatieplicht van de gemeente. Het college komt nog met een voorstel om het deel dat niet budgettair dekkend is, te bekostigen uit het Wmo-budget. Zij ziet de Hugohopper ook als voorbeeld van ontschotting waarmee belemmeringen kunnen worden weggenomen.</p>

Trots oppert om de bijdrage per rit te verhogen van € 0,50 naar € 0,60 cent als er niet budgetneutraal kan worden gereden.

Wethouder Stam antwoordt dat deze verhoging een minimale bijdrage zou leveren maar dat tevens voorrang wordt gegeven aan de concurrentiepositie met de Regiotaxi. In de periode dat zoveel mogelijk bewoners kennis moeten kunnen maken met de Hugohopper, is een prijsstijging niet verstandig. In de toekomst is dat mogelijk wel het geval.

De ChristenUnie vraagt of t.z.t. gekeken wordt naar de doelgroep aangezien er Wmo-gelden mee gemoeid zijn.

Wethouder Stam oppert dat er in de toekomst mogelijk gedacht kan worden aan een onderscheid op basis van de Wmo-pas.

H.O.P. vindt dat eerst andere mogelijkheden moeten worden bekeken alvorens tarieven worden verhoogd. Slechts 2% van de bevolking is lid van de Hugohopper dus is acquisitie op zijn plaats. De fractie stelt voor om over te gaan op twee typen lidmaatschap: voor Wmo-cliënten en overigen. Er moet in geen geval een onderscheid in ritprijs komen gezien de rompslomp voor de vrijwilligers.

Wethouder Stam herhaalt dat alle kanttekeningen bij de evaluatie zullen worden betrokken.

D66 pleit voor twee abonnementen met verschillende prijzen en is tegen een prijsverhoging van de ritten. In Hollands Kroon mag elke bewoner gebruik maken van de belbus, kinderen < alleen onder begeleiding. Wmo-cliënten mogen gratis een begeleider meenemen indien noodzakelijk. De ritprijs is voor iedereen gelijk.

De PvdA zal in de fractie bespreken op welke wijze de Wmo-gelden het beste kunnen worden besteed en spreekt zich nu dan ook niet uit over de Hugohopper. Bezuinigen is op zichzelf een eenvoudige exercitie.

Centraal staat de vraag van de bewoners (en regio) en het gegeven of de gemeente daar in voldoende mate aan kan (blijven) voldoen. De gemeenteraad dient de afwegingen te maken.

Wethouder Stam roept de fracties op hun gedachten te laten gaan over de toekomstige verdeling van de gelden. De kantelingsgedachte is de basis voor de gesprekken die met de inwoners worden gevoerd en uit ervaring blijkt dat bewoners het plezierig vinden dat zij op deze manier serieus bij de oplossingen worden betrokken. Het leidt tot maatwerk. Afgezien van de bezuinigingen, wil de gemeente deze werkwijze doorzetten die naar verwachting tot gevolg heeft dat er voldoende geld overblijft om een vangnet te bieden voor de groep cliënten met een AWBZ-indicatie.

De ChristenUnie benadrukt, dat er binnen afzienbare tijd criteria moeten worden vastgesteld voor de Wmo-toekenningen. De fractie pleit ervoor om eerst de behoeften van de cliënten met een AWBZ-indicatie in kaart te brengen zodat duidelijk wordt hoeveel geld resteert voor de overigen die een beroep doen op Wmo-gelden. Is er al zicht op de gelden voor 2014?

Wethouder Stam zal de gegevens die beschikbaar zijn aan de commissie sturen. In de PORA Wmo en Zorg is afgesproken om de decentrale aanpak AWBZ gezamenlijk te realiseren. In een recente notitie worden de effecten op de gemeenten geschetst. Zowel het aantal cliënten als het budget zijn bekend, inclusief de voorlopige korting (die nog kan oplopen). Het Plan van Aanpak is besproken en wordt binnenkort doorgestuurd naar de gemeenteraad.

De ambtelijke ondersteuning wijst erop dat er enig zicht is op de gelden voor begeleiding. Maar waar het de persoonlijke verzorging en de scheiding van wonen en zorg betreft, is er nog geen duidelijkheid. Waar overigens wel aan wordt gewerkt.

D66 wil weten wat de status is van het Plan van Aanpak dat aan de gemeenteraad is toegezegd. Mag de gemeenteraad daar nog een mening over ventileren?

Wethouder Stam benadrukt het Plan van Aanpak door de PORA is ingestoken als gezamenlijke aanpak. Zij neemt geen voorschot op de status van de inbreng van de gemeenteraad en geeft er de voorkeur aan om dit aspect tijdens de behandeling mee te nemen.

De PvdA vraagt of er in de PORA's beslissingen worden genomen zonder inbreng van de gemeenteraden.

Wethouder Stam benadrukt dat de colleges beleid uitvoeren. Bij wijzigingen van kaders dient in alle gevallen de gemeenteraad daartoe te besluiten.

De VVD memoreert een recente bijeenkomst over de Sociale Dienst en de opstelling van een aantal gemeenteraadsleden uit Castricum, Heiloo en Langedijk. Het is plezierig als de PORA's op een lijn zitten, maar toen bleek dat een aantal gemeenteraadsleden mogelijk een andere richting lijken te kiezen.

Wethouder Kwint wijst erop, dat dit op meerdere dossiers aan de orde is. Hij stelt dat colleges die de gemeenteraad optimaal informeren, duidelijk een voorsprong hebben en op minder verzet stuiten. Het is bovendien zaak om de vaart erin te houden gezien de ingangsdatum van de diverse wetten. Er is geen tijd te verliezen. Het college beraadt zich tevens over de wijze waarop Heerhugowaard zich strategisch zal opstellen in de regio. Hij benadrukt de noodzaak om op alle dossiers binnen de regio samen te werken, mede om te voorkomen dat er grote gemeentelijke verschillen gaan ontstaan. Daarom is ook de

	<p>Kadernota Sociaal Beleid vastgesteld dat als uitgangspunt wordt genomen voor het concrete beleid. De negen domeinen/prestatievelden van de Wmo zijn in beeld gebracht en de zwaartepunten zijn in beeld gebracht. Heerhugowaard streeft naar ontschotting en wil de beleidsvelden in elkaar schuiven, bij voorkeur ook regionaal. De wethouder vindt het wezenlijk dat er ook wordt nagedacht over de sturing binnen beleidsvelden: aanbod, financiën, risico's. Deze discussie volgt nog tijdens een 'Benen-op-tafelsessie'.</p> <p><u>Trots</u> vraagt naar de positie van de gemeenteraad binnen de regionale samenwerking. Kan er op basis van lijsten worden gekozen?</p> <p>Wethouder <u>Kwint</u> vermoedt dat er mogelijk een regionaal basispakket komt (mede om kosten te besparen) met een aanvullend takenpakket. Maatwerk is uiteraard duurder, maar moet wel mogelijk blijven.</p>
<p>4.</p>	<p>Sluiting</p> <p>Beide wethouders danken de aanwezigen voor hun bijdragen en spreken de wens uit dat zij ook in de toekomst blijven meedenken. Hierop sluit de gespreksleider de bijeenkomst.</p>